

ความคิดเห็นของครูในการบริหารงบประมาณโรงเรียน

ในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม

วาสนา พิเนตร*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูในการบริหารงบประมาณโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการสอน ประชากรกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม ปีการศึกษา 2561 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากการสุ่มแบบชั้นภูมิโดยการเทียบสัดส่วน จำนวน 144 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .934 ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของครูในการบริหารงบประมาณโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารงบประมาณโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการจัดการเกี่ยวกับการรับและจ่ายเงินของโรงเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารงบประมาณโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันและรายด้านไม่แตกต่างกันทุกด้าน

คำสำคัญ

ความคิดเห็น การบริหารงบประมาณ ครู โรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม

บทนำ

ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2547 โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงการบริหารงบประมาณ ให้สอดคล้องกับระบบ และวิธีการจัดการงบประมาณที่มุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ จึงสมควรปรับปรุงระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณที่มอบอำนาจให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจสามารถบริหารงบประมาณให้บรรลุผลสำเร็จตามภารกิจที่กำหนดไว้ และรับผิดชอบต่อการใช้จ่ายงบประมาณ โดยมีแผนกลยุทธ์ แผนการปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายงบประมาณ และการติดตาม รายงานผล เป็นเครื่องมือใน

*สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

การกำกับดูแลการดำเนินงาน และการใช้จ่ายงบประมาณภายในหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพ และมีความโปร่งใส สามารถเปิดเผยต่อสาธารณะได้

งบประมาณมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการบริหารหน่วยงานสามารถนำเอางบประมาณมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารหน่วยงานให้เจริญก้าวหน้า บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาต้องปฏิบัติงานและมีความรู้ความเชี่ยวชาญในงาน 4 ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านการวางแผนการเงินของโรงเรียน ด้านการจัดการเกี่ยวกับทรัพย์สินของโรงเรียน ด้านการควบคุมการดำเนินงานทางการเงิน และด้านการจัดการเกี่ยวกับการรับและจ่ายเงินของโรงเรียน เพื่อให้การดำเนินงานบริหารงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545 หมวด 8 ทรัพยากรและการลงทุนการศึกษา มาตรา 58 ระบุว่า ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่นและต่างประเทศมาใช้ในการจัดการศึกษา ดังนี้

1. ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยอาจจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

2. ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันทางสังคมอื่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น

ทั้งนี้ ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการระดมทรัพยากรดังกล่าว โดยการสนับสนุนการอุดหนุนและใช้มาตรการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษี ตามความเหมาะสมและความจำเป็น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2542 ข:54-55) ดังนั้น การจัดการศึกษาจะให้มีคุณภาพได้ จะต้องอาศัยการร่วมแรงร่วมใจกันทุกฝ่ายในสังคม มีการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการจัดการศึกษาอย่างหลากหลาย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ได้ดำเนินการบริหารงานภายใต้ยุทธศาสตร์การบริหารงานตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่าการบริหารจัดการสถานศึกษาบางแห่งได้มีการดำเนินงานด้านงบประมาณที่ไม่โปร่งใส ขาดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ขาดการกระจายอำนาจ ไม่มีการแบ่งหน้าที่กันอย่างชัดเจนส่งผลให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่องค์กรกำหนด สถานศึกษาบางแห่งรายงานเงินคงเหลือ

ประจำเดือนไม่ต่อเนื่อง (รายงานผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ 2559) สภาพการบริหารงบประมาณโรงเรียนบางแห่งในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม ยังมีปัญหาการระดมทรัพยากรที่เกิดจากแหล่งอื่นๆ เพื่อนำมาใช้ในการจัดการศึกษา (วรรัชกา บุญโชติรัตน์, 2554) งบประมาณที่รัฐจัดสรรให้ นั้นไม่เพียงพอกับความ ต้องการในการนำไปใช้เพื่อพัฒนาการศึกษา ดังนั้น โรงเรียนจึงจำเป็นต้องมีแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษา โดยมีการประสานความร่วมมือ กับภาคีเครือข่าย ผู้อุปถัมภ์ให้มีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้โรงเรียนสามารถที่จะบริหารจัดการและพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ ส่งผลถึงคุณภาพของนักเรียนต่อไป

จากความเป็นมาดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของครูในการบริหารงบประมาณโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ในด้านการบริหารงานงบประมาณ 4 ด้าน คือด้านการวางแผนการเงินของโรงเรียน ด้านการจัดการเกี่ยวกับทรัพย์สินของโรงเรียน ด้านการควบคุมการดำเนินงานทางการเงิน ด้านการจัดการเกี่ยวกับการรับและจ่ายเงินของโรงเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษาว่ามีการบริหารจัดการด้านงานงบประมาณอย่างไร ให้เกิดความคล่องตัว มีอิสระ โปร่งใส มีการบริหารจัดการที่ดีภายใต้กฎหมาย ระเบียบ และข้อจำกัดต่าง ๆ ซึ่งข้อค้นพบ จะได้เป็นข้อมูลและองค์ความรู้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูในการบริหารงบประมาณโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูในการบริหารงบประมาณโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการสอน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม จำนวน 2 โรงเรียน ได้แก่โรงเรียนปทุมรัตต์พิทยาคม จำนวน 131 คน โรงเรียนจันทบูรเบกษาอนุสรณ์ จำนวน 99 คน รวมทั้งสิ้น 230 คน
  - 1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม จำนวน 144 คน โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิโดยการเทียบสัดส่วน

2. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยคือ ความคิดเห็นของครูในการบริหารงบประมาณโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการเงินของโรงเรียน ด้านการจัดการเกี่ยวกับสินทรัพย์ของโรงเรียน ด้านการควบคุมการดำเนินงานทางการเงิน และการจัดการเกี่ยวกับการรับและการจ่ายเงินของโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือครูในโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม ได้แก่ ครูโรงเรียนปทุมรัตต์พิทยาคม จำนวน 131 คน และโรงเรียนจันทบูรเบกษาอนุสรณ์ จำนวน 99 คน รวมทั้งสิ้นเป็นจำนวน 230 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของครูในโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม ได้จำนวน 144 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิโดยการเทียบสัดส่วน ประกอบด้วยครูในโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุมเพศหญิง 79 คน คิดเป็นร้อยละ 54.9 เพศชาย 65 คน คิดเป็นร้อยละ 45.1 มีประสบการณ์ในการสอน 5-10 ปี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 46.5 ประสบการณ์ในการสอน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 27.8 และประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 25.7

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูในการบริหารงบประมาณโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม แบ่งเป็น 3 ตอนประกอบไปด้วยแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ถามเกี่ยวกับเพศและประสบการณ์ในการสอนแบบสอบถามความคิดเห็นของครูในการบริหารงบประมาณโรงเรียน 4 ด้าน จำนวน 40 ข้อ ได้แก่ ด้านการวางแผนการเงินของโรงเรียน ด้านการจัดการเกี่ยวกับทรัพย์สินของโรงเรียน ด้านการควบคุมการดำเนินงานทางการเงิน และด้านการจัดการเกี่ยวกับการรับและจ่ายเงินของโรงเรียน รวมไปถึงข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์โดยผู้เชี่ยวชาญ ค่าดัชนีสูงกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ หากค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และหาค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .934 ผู้วิจัยได้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเองจำนวน 144 ฉบับ ประกอบด้วยระหว่างวันที่ 10-14 มีนาคม 2561 และนัดวันและเวลาในการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง จนได้รับแบบสอบถามกลับคืน คิดเป็นร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทำการทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) กับตัวแปรเพศ

และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) กับตัวแปร
ประสพการณ์ในการสอน

ผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของครูในการบริหารงบประมาณ โรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม
ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก
2. ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารงบประมาณ โรงเรียนในสหวิทยาเขต
เมืองเกษปทุม โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการ
เกี่ยวกับการรับและจ่ายเงินของโรงเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ครูที่มีประสพการณ์ในการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารงบประมาณ
โรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม ในภาพรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูในการบริหารงบประมาณ โรงเรียนในสหวิทยา
เขตเมืองเกษปทุม พบประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูในการบริหารงบประมาณ โรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม
โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีความคิดเห็นด้านการจัดการเกี่ยวกับการ
รับและการจ่ายเงินของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการควบคุมการดำเนินการ
ทางด้านการเงิน ด้านการจัดการเกี่ยวกับสินทรัพย์ของโรงเรียน และด้านการวางแผนการเงินของ
โรงเรียน ทั้งนี้เนื่องมาจาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก โรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม ได้มีการพัฒนา
ตนเองตามกลยุทธ์การบริหารแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance- based budgeting) เป็นการบริหาร
งบประมาณที่ให้ความสำคัญกับการกำหนดพันธกิจขององค์กรเป้าหมายและวัตถุประสงค์ กลยุทธ์
แผนงาน โครงการอย่างเป็นระบบ มีการติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อวัดผลสำเร็จของงาน
เป็นระบบที่เชื่อมโยงการบริหารจัดการทรัพยากร การเงินและพัสดุ ที่สะท้อนให้เห็นถึงผลสำเร็จ
ของงานหรือพันธกิจต่างๆขององค์กรหรือของรัฐบาลได้ระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและ
สังคมที่ดี และการบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (Results Based Management) ซึ่งเป็นการบริหาร
จัดการที่เป็นระบบที่มุ่งเน้นที่ผลสัมฤทธิ์หรือผลการปฏิบัติงานเป็นหลัก โดยมีการวัดผลการ
ปฏิบัติงานที่ชัดเจน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุมได้มีการ
การบริหารงบประมาณ ตามกลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27 โดยมีการ

พัฒนาการบริหารงบประมาณ ที่มีการวางแผนการใช้งบประมาณที่ให้ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงานการศึกษาไว้ล่วงหน้า เพื่อให้การใช้จ่ายเงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพให้มีความคล่องตัว โปร่งใส เป็นไปตามระเบียบการบริหารด้านการเงิน และสามารถตรวจสอบได้ สถานศึกษามีการจัดทำปฏิทินงบประมาณ ใบแจ้งกำหนดเวลาในการจัดทำงบประมาณ โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับช่วงเวลาและกิจกรรมที่ต้องดำเนินการเกี่ยวกับงบประมาณตั้งแต่ต้นปีต้นงบประมาณครอบคลุมทุกกิจกรรม โครงการที่สถานศึกษาดำเนินการ อีกทั้งมีการส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรให้มีการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน และมีการประสานความร่วมมือในการพัฒนาสถานศึกษาโดยมีการระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วนในการนำมาบริหารจัดการศึกษา ให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิสมัช สุนันทนาม (2554, หน้า 31) ศึกษาสภาพการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนงบประมาณด้านการคำนวณต้นทุนกิจกรรม ด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ด้านการบริหารงบประมาณทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ ด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน ด้านการบริหารงบประมาณสินทรัพย์ และด้านการตรวจสอบภายในอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ วิจิตรา อุดมทรัพย์ (2552, หน้า 89) ได้ศึกษาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 2 พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการประเมินผลการดำเนินงานงบประมาณ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้วิจัยอภิปรายได้ดังนี้

1.1 ด้านการวางแผนการเงินของโรงเรียน ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงบประมาณ โรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม ด้านการวางแผนการเงินของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก ข้าราชการครู และบุคลากรด้านการสอนในโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม เห็นว่าการบริหารจัดการด้านการเงินของโรงเรียน มีการวางแผนระบบบริหารการเงินของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารการเงิน มีการสนับสนุนให้ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมทางการศึกษาไว้ ล่วงหน้า เพื่อให้การใช้จ่ายเงินให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการจัดทำปฏิทินงบประมาณ ใบแจ้งกำหนดเวลาในการจัดทำงบประมาณ กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับช่วงเวลาและกิจกรรมที่ต้องดำเนินการเกี่ยวกับงบประมาณตลอดปีการศึกษา มีการสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากรทางการศึกษาให้มีการพัฒนาศักยภาพของตนเอง เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กร และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการ ดังที่ ขวัญฤดี เอี้ยวเล็ก (2558, หน้า 5-8) กล่าวว่า

การปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรในหน่วยงานมีการวางแผนการดำเนินงานอย่างมีขั้นตอนและเป็นระบบ มีการวางแผนการใช้จ่ายเงินล่วงหน้าใช้เงินตามวัตถุประสงค์โดยใช้ตามความจำเป็น ซึ่งเน้นถึงผลตอบแทนที่เกิดกับนักเรียนให้มากที่สุด ผู้บริหารมีความโปร่งใสในการบริหาร และสามารถตรวจสอบได้ มีการทำงานที่เป็นปัจจุบัน ครูที่ทำงานฝ่ายงบประมาณก็รู้สึกภูมิใจกับงานที่เป็นระบบและชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองลา บังเอิญ (2556, หน้า 77-81) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานงบประมาณโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในกลุ่ม พัฒนาคุณภาพการศึกษาไพรบึง (กพศ.16) อำเภอไพรบึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 พบว่าด้านการวางแผนงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ

1.2 ด้านการจัดการเกี่ยวกับสินทรัพย์ของโรงเรียน ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงบประมาณโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษตรพัฒนา ด้านการจัดการเกี่ยวกับสินทรัพย์ของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากข้าราชการครู และบุคลากรด้านการสอนในโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษตรพัฒนา เห็นว่าการบริหารจัดการเกี่ยวกับสินทรัพย์ของโรงเรียน มีข้อมูลสารสนเทศด้านงบประมาณที่เพียงพอ และถูกต้องเป็นปัจจุบันสำหรับการบริหารงบประมาณของหน่วยงานได้อย่างคล่องตัวและทันทั่วถึงที่ สถานศึกษามีการพิจารณาจัดสรรเงินใช้ในตามความจำเป็นและความเหมาะสม ตามหลักการแห่งเหตุผลอันแท้จริง ไม่พิจารณาจัดสรรเงินตามความสัมพันธ์ส่วนตัวโดยวิเคราะห์ความคุ้มค่าและการจัดลำดับความสำคัญของงาน/โครงการที่ขอตั้งงบประมาณที่เหมาะสมตามความสำคัญและความจำเป็นเป็นหลัก มีการดำเนินการจัดหาและใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ของสถานศึกษาที่มีอยู่ ตามระเบียบและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิวิศณีย์ ลอมา (2557, หน้า 93-96) ศึกษาเรื่องการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการบริหารสินทรัพย์ พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูบุรี ม่วงกุ่ม (2558, หน้า 98) เรื่องการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากฎเก็ดพบว่าครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณในโรงเรียนด้านการบริหารสินทรัพย์อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการควบคุมการดำเนินงานทางการเงิน ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงบประมาณโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษตรพัฒนา ด้านการควบคุมการดำเนินงานทางการเงินอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก ข้าราชการครู และบุคลากรด้านการสอนในโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษตรพัฒนา เห็นว่า สถานศึกษามีการจัดทำแนวปฏิบัติ คู่มือปฏิบัติงานทางการเงิน เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา มีการจัดทำแผนการใช้

จ่ายเงินให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานหรือแผนการจัดซื้อจัดจ้างและให้มีผู้รับผิดชอบติดตาม มีการกำกับดูแลการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามแผน ตลอดจนมีการนิเทศติดตามตรวจสอบหรือสอบทานโดยมีผู้มีหน้าที่รับผิดชอบอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง มีการสร้างแรงจูงใจ กระตุ้นการทำงานให้กับบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินงานให้มีวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ของงานร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูบริ ม่วงกุ่ม(2558, หน้า 98) เรื่องการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ทพบว่ ครุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณในโรงเรียนด้านการบริหารทางการเงินและควบคุมงบประมาณอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริชาติ อุ่นเรือน (2551, หน้า 15-20) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานระบบการควบคุมภายในด้านการเงิน การบัญชีและพัสดุของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4 มีผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานระบบการควบคุมภายในด้านการเงิน การบัญชี และพัสดุอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการจัดการเกี่ยวกับการรับและจ่ายเงินของโรงเรียน ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงบประมาณโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม ด้านการจัดการเกี่ยวกับการรับและจ่ายเงินของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก ข้าราชการครู และบุคลากรด้านการสอนในโรงเรียนสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุมเห็นว่า สถานศึกษามีการติดตาม ตรวจสอบ และรายงานการเงินให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดอย่างต่อเนื่องถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้ เป็นไปตามระเบียบที่กฎหมายกำหนด สถานศึกษามีการประมาณการรายรับรายจ่ายเพื่อกำหนดงบประมาณที่จะใช้จ่ายในปีงบประมาณนั้นๆ อย่างเหมาะสมครอบคลุมทุกกิจกรรม การดำเนินงานตามความเหมาะสมและความจำเป็นอย่างทั่วถึง มีการกระจายอำนาจการบริหาร มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานในเรื่องการบัญชีและการเงิน และการเก็บรักษาเงินให้เป็นปัจจุบัน เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล หลักคำ (2554, หน้า 109) การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุรธานี เขต 2 พบว่าสภาพการบริหารงบประมาณงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขนาดเล็กโดยรวม มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ พบว่า การจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารสินทรัพย์ และการรายงานการเงินและผลการดำเนินงาน โรงเรียนขนาดกลางโดยรวม มีระดับการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิพล นาคพันธ์ (2540, หน้า 1) กล่าวไว้ว่า การบริหารงานการเงินของส่วนราชการและหน่วยงานต่าง ๆ มีกิจกรรมที่สำคัญ 5 กิจกรรม คือ การเบิกจ่ายเงิน การ

รับเงิน การเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงินและ การนำส่งเงิน ดังนั้นจึงทำให้เห็นว่าสถานศึกษามีสภาพในการบริหารงบประมาณด้านการเงินอยู่ใน ระดับที่สูงกว่าด้านอื่น

2. การศึกษาผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูในการบริหารงบประมาณโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม จำแนกตามเพศ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการเกี่ยวกับการรับและจ่ายเงินของโรงเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากปัจจัยหลายอย่าง เช่น ข้าราชการครู และบุคลากรด้านการสอนในโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุมมีความเท่าเทียมและมีความเสมอภาคในการการทำงาน และการแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นประชาธิปไตย ตลอดจน มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาร่วมกัน การแบ่งการทำงานตามความรู้ ความสามารถ ความถนัดของบุคลากรเป็นสำคัญ มีการสร้างบรรยากาศในการทำงาน ที่มีความเป็นมิตร มีการเกื้อกูลกันในการดำเนินงาน ขอมรับและไว้ใจกันในการทำงาน มีการส่งเสริมการพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรโดยเสมอและเท่าเทียม สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรินทร์ ยืนนาน (2560, หน้า 84-93) การพัฒนาแนวทางการบริหารงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 พบว่าในด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับฯ สมพร พลศรี (2556, หน้า 62-67) สภาพปัญหาและแนวทางการบริหารงบประมาณโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต1 พบว่าด้านการบริหารการเงินอยู่ในระดับมาก

3. การศึกษาการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูในการบริหารงบประมาณโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารงบประมาณโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านไม่แตกต่างกันทุกด้าน ทั้งนี้เนื่องมาจากปัจจัยหลายอย่างเช่น ครูและบุคลากรด้านการสอนของโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน เช่นมีการประชุมการทำงาน ตลอดจนมีการแลกเปลี่ยนด้านการปฏิบัติงาน มีการไว้ใจเพื่อนร่วมงานในการดำเนินงาน กิจกรรมของสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์ในการทำงานร่วมกันอย่างเท่าเทียม โดยมองที่ผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาเป็นเป้าหมายร่วมกันว่าเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกคนในสถานศึกษา ผู้บริหารมีการกระจายอำนาจการทำงาน โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถ ความถนัดของบุคลากรเป็นหลัก ทำให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมมือร่วมใจกันทำงานตามเป้าหมายของสถานศึกษามีโอกาสได้รับการพัฒนาตนเองในด้านกาปฏิบัติงาน

อย่างเสมอภาค มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการทำงาน มีการทำงานร่วมกัน ทำงานกันเป็นทีม มีทัศนคติและวิสัยทัศน์ในการการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกันช่วยเหลือและสนับสนุนซึ่งกันและกัน ประสานความร่วมมือในการทำงาน มีความตระหนักในภาระหน้าที่และความสำเร็จของสถานศึกษาร่วมกัน ส่งผลให้การดำเนินการของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสะท้อนถึงวิธีการบริหารจัดการสถานศึกษาของผู้บริหาร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาญชัย นาชัยบุรณ์ (2557, หน้า 61) ได้ศึกษาการศึกษาการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผลการวิจัย พบว่า ด้านขั้นตอนการทำงานที่ถูกต้องเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นเดียวกัน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับแรก คือบุคลากรในโรงเรียนมีการทบทวนและประเมินผลการตัดสินใจโดยยึดหลักเกณฑ์ที่ร่วมกันกำหนด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนทร พลวงค์ (2551, หน้า 93) ได้ศึกษาการพัฒนาการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในสังกัด กองการศึกษาเทศบาลตำบลท่าสะอาด อำเภอเซกา จังหวัดหนองคายด้านการมอบหมายงานตามบทบาท หน้าที่ พบว่า บุคลากรมีการพัฒนาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น คือ มีความรู้ความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ และสามารถรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย การมอบหมายงานภาระงานสู่การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ มีความคาดหวังและมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายของทีมงาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการวางแผนการเงินของโรงเรียน สถานศึกษาควรมีการจัดทำแผนงบประมาณระยะปานกลางและแผนงบประมาณประจำปีให้สอดคล้องกับภารกิจวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหน่วยงานและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษาตามความรู้ความสามารถ ความถนัด
2. ด้านการจัดการเกี่ยวกับสินทรัพย์ของโรงเรียน สถานศึกษาควรมีการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ สิ่งอำนวยความสะดวกที่นำมาใช้จัดการศึกษา ให้เหมาะสม และเพียงพอ ต่อความจำเป็น และจัดทำบัญชีพัสดุ ครุภัณฑ์ แยกเป็นหมวดหมู่ให้ถูกต้องการระเบียบ ตลอดจนการจัดเก็บรักษา และการซ่อมบำรุงให้คุ้มค่าต่อการใช้งาน
3. ด้านการควบคุมการดำเนินงานทางการเงิน สถานศึกษาควรจัดให้มีการประชุมพิจารณาโดยผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานเพื่อพิจารณาทบทวน หรือย่นวงเงินงบประมาณที่ตั้ง นโยบาย/เป้าหมายของหน่วยงาน รวมทั้งการปรับผลผลิตและจัดลำดับความสำคัญของงาน/โครงการ ให้เป็นไปตามความเหมาะสมและความจำเป็นและครอบคลุมทุกฝ่าย ทุกกิจกรรม

4. ด้านการจัดการเกี่ยวกับการรับและจ่ายเงินของโรงเรียน สถานศึกษาควรมีการวางแผน และกำหนดวงเงินงบประมาณประจำปี และการทำแผนงบประมาณล่วงหน้าให้สอดคล้องกับภารกิจ วัตถุประสงค์ และแผนงานของหน่วยงาน ตลอดจนสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณในสถานศึกษา โรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม
2. ควรศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน ต่อการการบริหารงบประมาณ โรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม โดยทำการศึกษาตัวแปรอื่น เช่น วุฒิการศึกษา
3. ควรศึกษาสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารในการบริหารงบประมาณ โรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม

เอกสารอ้างอิง

- ชาญชัย นาชัยบุรณ์. (2557). ได้ศึกษาการศึกษาการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 24. สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์.
- ชูบริ ม่วงกุ่ม. (2558). ได้ศึกษาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากูเก็ด. ปริญญาานิพนธ์ วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ทองลา บังเอิญ. (2556). การศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานงบประมาณโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในกลุ่ม พัฒนาคุณภาพการศึกษาไพรบึง (กพศ.16) อำเภอไพรบึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3. สารนิพนธ์ วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- นิวิศณีย์ ลอมา (2557). ได้ศึกษาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, ยะลา.
- นฤมล หลักคำ. (2554). การบริหารการควบคุมภายในด้านงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ปาริชาติ อุ่นเรือน. (2551). การประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานระบบการควบคุมภายในด้านการเงิน การบัญชีและพัสดุของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงราย เขต 4. ปริญาครุศาสตร์บัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- พัชรินทร์ ยืนนาน (2560). การพัฒนาแนวทางการบริหารงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิสมัย สุนันทน์นาม (2554). การศึกษาสภาพการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- วิจิตรา อุดมทรัพย์ (2552). การศึกษาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุรินทร์ เขต 2. วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. 3(1) 133-138.
- สมพร พลศรี (2556). สภาพปัญหาและแนวทางการบริหารงบประมาณ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต1. การศึกษา ค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุนทร พลวงศ์. (2551). การพัฒนาการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในสังกัดกองการศึกษาเทศบาล ตำบลท่าสะอาด อำเภอเซกา จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2543). การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.